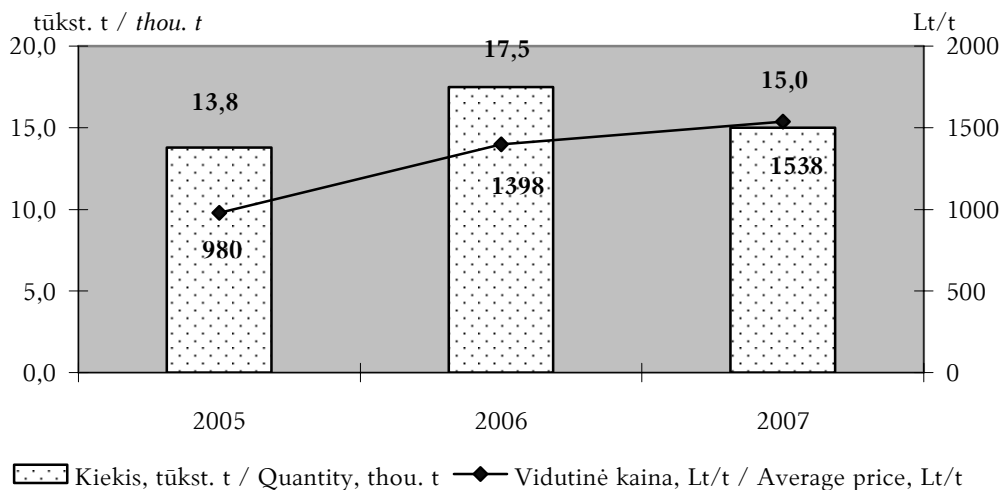

2007 metų I pusmetį paruoštų ir konservuotų bulvių užsienio prekybos balansas neigiamas. Eksportuota 2,9 tūkst. t paruoštų ir konservuotų bulvių – 30 proc. daugiau, iš jų šaldytų – 2,8 tūkst. t. Didžiausia dalis (71 proc.) – į Rusiją (po 9,66 Lt/kg) ir 17 proc. – į Latviją (po 12,16 Lt/kg). Importuota 3,4 tūkst. t – 6 proc. mažiau nei per 2006 metų tą patį laikotarpį, 54 proc. – iš Lenkijos (sušaldytos – po 3 Lt/kg, nesušaldytos – po 8,64 Lt/kg).

DARŽOVĖS / VEGETABLES

Nors buvo baimintasi, kad nesiliaujantys lietingi orai sunaikins daržovių pasėlius, daržovių augintojai turėtų gauti gerą daržovių derlių. Jei orai bus palankūs ir ūkininkai galės laiku nuimti derlių, jis bus didesnis negu 2006-aisiais ir pagrindinių daržovių turėtų užtekti iki naujojo derliaus.

Vidaus rinka. Per 2007 metų sausio–liepos mėnesius daržovių supirkta 14 proc. mažiau negu per 2006-ųjų, tačiau 8,7 proc. daugiau nei per 2005-ųjų tą patį laikotarpį (1 pav.). Supirkimo kaina didėjo, ji buvo 10 proc. aukštesnė, palyginti su 2006-ųjų, ir 1,6 karto, palyginti su 2005-ųjų tuo pačiu laikotarpiu.

1 pav. Daržovių supirkimas ir vidutinė kaina 2005–2007 metų sausio–liepos mėnesiais
Figure 1. Quantities and average prices of vegetables purchased in January–July 2005–2007

Šaltiniai: Žemės ūkio produkcijos supirkimas 2005 m., 2006 m., 2007 m. balandžio 1 d., liepos 1 d. – V.: Statistikos departamentas prie LRV.

Burokėlių pasėlių mažėjimo tendencija išlieka. Nors šiemet jų plotas sumažėjo 14 proc., tikimasi didesnio nei 2006 metais burokėlių derliaus. 2007 metų birželio mėnesį, palyginti su 2006-ųjų birželiu, burokėlių supirkimo kaina Lietuvoje sumažėjo 37 proc. (1 lentelė), tačiau jie buvo brangesni negu kaimyninėse Lenkijoje (18 proc.) ir Latvijoje (gegužė – 42 proc.). Parduotuvėse 2007 metų liepą burokėliai buvo parduodami 11 proc. pigiau, o turguose – 15 proc. brangiau nei prieš metus. Turguose liepą jie buvo 18 proc. pigesni nei parduotuvėse.

Kopūstai. Baltagūžių kopūstų pasėlių plotas Lietuvos ūkiuose sumažėjo 17 proc. Kopūstų kaina 2007 metų birželio mėnesį, palyginti su 2006-ųjų birželiu, buvo 17 proc. didesnė. Lietuvoje kopūstai parduodami 3,2 karto brangiau nei kaimyninės Lenkijos prekiniuose ūkiuose. Tačiau pagrindinėje lietuviškų kopūstų užsienio rinkoje – Rusijoje – jų kaina 10 proc. didesnė. Parduotuvėse kopūstai liepą buvo 38 proc., o turguose – 12 proc. brangesni nei 2006-ųjų liepos mėnesį. Parduotuvėse jų kaina buvo 14 proc. didesnė negu turguose. Vėlyvųjų veislių kopūstai turėtų būti pigūs, nes dėl pasitaisiusių orų iš plotų, kuriuose pasėliai neužmirko, laukiama didelio jų derliaus.

2007 metų birželio pradžioje kopūstai Vilniuje buvo parduodami apie 1,9 karto aukštesnėmis kainomis negu Budapešte, apie 1,5 karto – nei Prahoje. Didesnės kopūstų kainos buvo Stokholme – 57 proc., Helsinkyje – 56 proc., Berlyne – 34 proc. Palyginti su 2006 metų birželio pradžia, Vilniuje šios daržovės pabrango 55,7 proc.

Morkų pasėlių plotas Lietuvoje kasmet mažėja – 2007 metais, palyginti su 2006-aisiais, jis sumažėjo 9 proc. Morkų realizacija Lietuvoje šiais metais prasidėjo anksčiau. Jų kaina ūkiuose per metus sumažėjo 34 proc., ir jos buvo vienos pigiausių – 11 proc. pigesnės negu Lenkijoje, 24 proc. – nei Estijoje. 2007 metų liepą morkos parduotuvėse buvo parduodamos tokia pat kaina, o turguose 10 proc. brangiau nei prieš metus. Parduotuvėse birželį jos buvo apie 7 proc. brangesnės, o liepą 12 proc. pigesnės negu turguose.

2007 metų birželio mėnesio pradžioje Vilniaus prekybos centruose morkos buvo 60,6 proc. pigesnės nei Stokholme, daugiau negu 50 proc. – nei Helsinkyje, Berlyne ir daugiau nei 16 proc. – negu kitose nagrinėtose šalyse.

Svogūnai. Svogūnų pasėlių plotas Lietuvoje padidėjo 10,5 proc. 2007 metų birželio mėnesį, palyginti su 2006-ųjų birželiu, Lietuvos ūkiuose svogūnai pabrango 1,8 karto, bet buvo vieni pigiausių – 33 proc. pigesni nei Latvijoje, 28 proc. – negu Lenkijoje. 2007 metų liepos mėnesį, palyginti su 2006-ųjų liepa, svogūnai parduotuvėse buvo parduodami 1,7 karto, o turguose – 1,4 karto brangiau. Parduotuvėse jie kainavo 17 proc. brangiau nei turguose.

Svogūnų mažmeninė kaina Vilniuje buvo 10,9 proc. didesnė nei Prahoje ir 2,9 proc. – nei Taline, tačiau 61 proc. mažesnė nei Stokholme, 58 proc. – nei Berlyne. Per metus svogūnai Vilniuje pabrango 1,9 karto.

Vidutinės daržovių pardavimo kainos Lietuvos ir kai kurių užsienio šalių ūkiuose 2006 ir 2007 metų birželio mėnesį, Lt/kg

Average farm prices of vegetables in Lithuania and selected foreign countries in June 2006 and 2007, Lt/kg

Metai Year	Lietuva Lithuania	Latvija Latvia	Estija Estonia	Lenkija Poland	Rusija Russia	Vokietija Germany	Čekija Czech Republic
Burokėliai / Beetroot							
2007	0,80	–	0,84	0,68	1,11	1,45	–
2006	1,27	0,72	1,12	0,73	1,23	1,32	–
2007, palyginti su compared to 2006, %	63	–	75	93	90	110	–
Kopūstai / Cabbage							
2007	1,28	1,36	1,32	0,40	1,41	0,97	0,85
2006	1,09	0,96	1,21	0,65	1,06	1,08	0,81
2007, palyginti su compared to 2006, %	117	142	109	62	133	90	105
Morkos / Carrot *							
2007	0,70	–	0,92	0,79	1,16	1,82	–
2006	1,06	0,47	1,05	0,94	1,31	1,42	1,10
2007, palyginti su compared to 2006, %	66	–	88	84	89	128	–

* Gegužės mėnesį / In May.

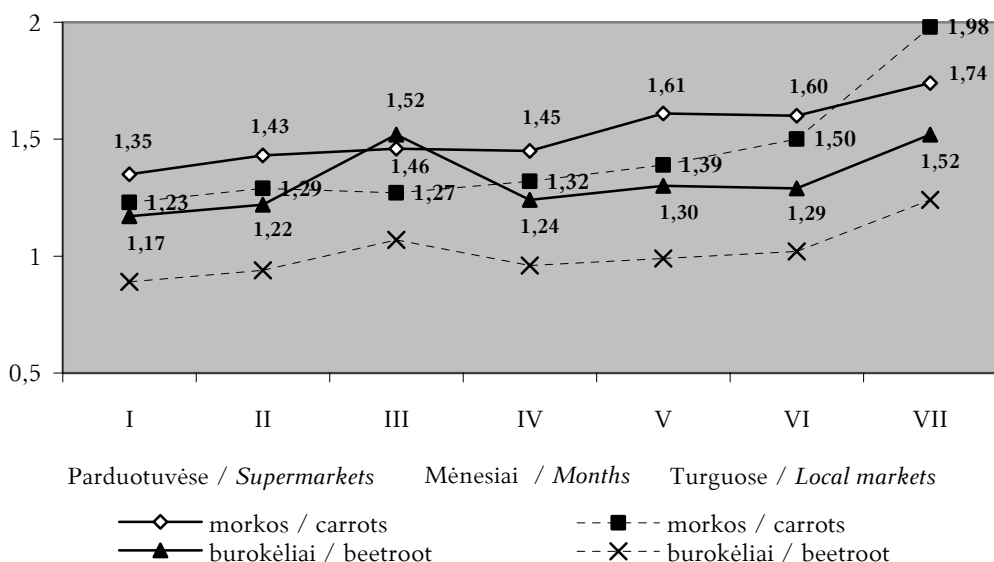
Šaltinis: ŽŪMPRIS.

Morkų, kopūstų ir svogūnų mažmeninės kainos kai kuriose ES valstybių sostinėse 2007 metų birželio mėnesį, Lt/kg

Retail prices of carrot, cabbage and onion in the capital cities of selected EU countries in June, 2007, Lt/kg

Daržovės Vegetables	Vilnius	Talinas	Ryga	Varšuva	Praha	Bratislava	Budapeštas	Helsinkis	Berlynas	Stokholmas
Morkos Carrot	1,59	2,00	2,52	2,38	1,90	1,93	–	3,63	3,42	4,04
Kopūstai Cabbage	2,04	1,86	1,73	1,80	1,35	1,55	1,10	4,59	3,07	4,76
Svogūnai Onion	2,45	2,38	3,38	2,69	2,21	2,66	2,76	4,21	5,84	6,25

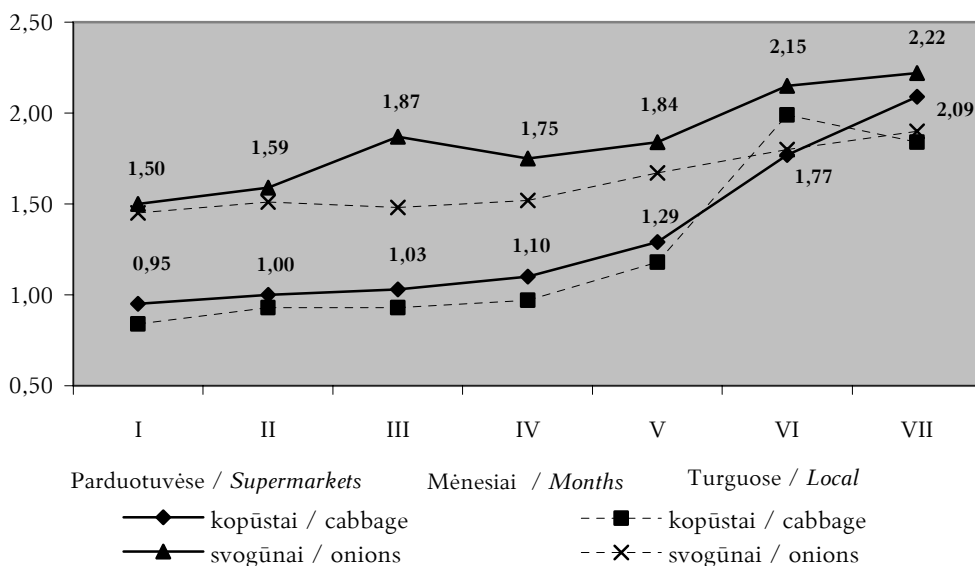
Šaltinis: ŽŪMPRIS.

2 pav. Vidutinės morkų ir burokėlių kainos Lietuvos mažmeninės prekybos centruose ir turguose 2007 metų sausio–liepos mėnesiais, Lt/kg

Figure 2. Average retail prices of carrot and beetroot in Lithuanian supermarkets and local markets in January–July 2007, Lt/kg

Šaltinis: Žemės ūkio rūmų duomenys.

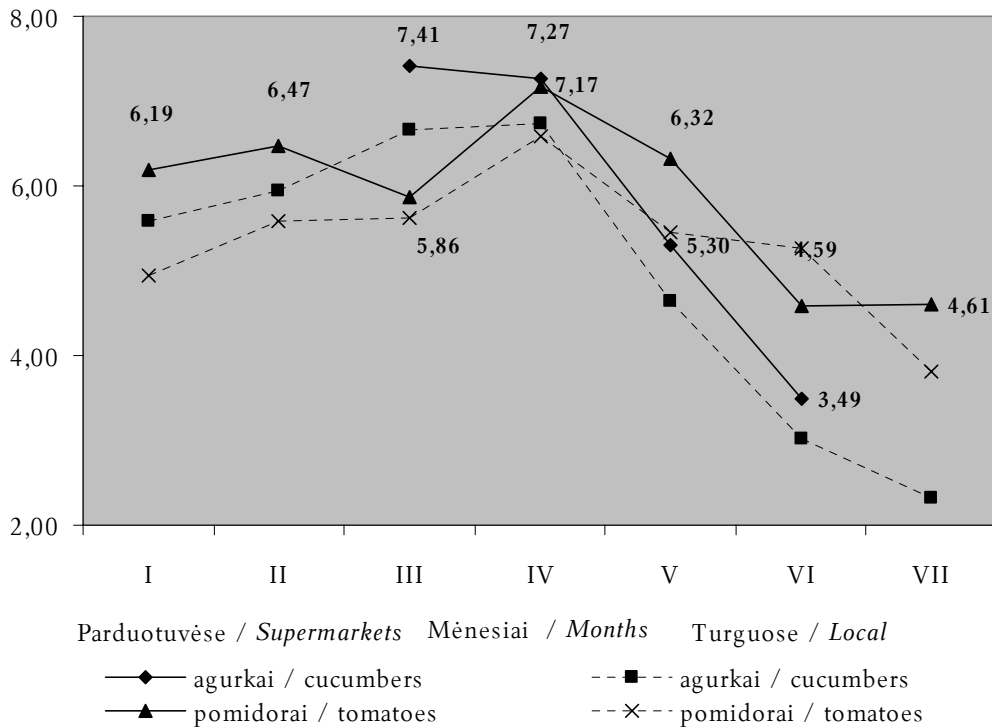

3 pav. Vidutinės kopūstų ir svogūnų kainos Lietuvos mažmeninės prekybos centruose ir turguose 2007 metų sausio–liepos mėnesiais, Lt/kg

Figure 3. Average retail prices of cabbage and onion in Lithuanian supermarkets and local markets in January–July 2007, Lt/kg

Šaltinis: Žemės ūkio rūmų duomenys.

Agurkų kaina parduotuvėse 2007 metų birželio mėnesį, palyginti su 2006-ųjų birželiu, išaugo 8 proc. (4 pav.). Pomidorų kaina parduotuvėse 2007 metų liepos mėnesį, palyginti su 2006-ųjų liepa, pakilo beveik 11 proc. Turguose birželio mėnesį agurkai buvo 37 proc. pigesni negu parduotuvėse, pomidorai birželį buvo 7 proc., o liepą – jau 17 proc. pigesni nei parduotuvėse.

4 pav. Vidutinės agurkų ir pomidorų kainos Lietuvos mažmeninės prekybos centruose ir turguose 2007 metų sausio–liepos mėnesiais, Lt/kg

Figure 4. Average retail prices of cucumbers and tomatoes in Lithuanian supermarkets and local markets in January–July 2007, Lt/kg

Šaltinis: Žemės ūkio rūmų duomenys.

Užsienio prekyba. 2007 metų I pusmetį daržovių eksportas beveik susilygino su importu, tačiau vidutinė eksportuojamų daržovių kaina buvo 2,8 Lt/kg, o importuojamų – 2,3 Lt/kg, todėl vertinė išraiška balansas teigiamas (32,8 mln. Lt).

Daržovių eksportas 2007 metų I pusmetį, palyginti su 2006-ųjų tuo pačiu laikotarpiu, išaugo 1,4 karto, o importas – 1,3 karto (3 lentelė). Bendroji eksporto vertė – 194,1 mln. Lt, t. y. 1,9 karto didesnė nei 2006 metų I pusmetį. Bendroji daržovių importo vertė – 161,3 mln. Lt, t. y. 1,5 karto didesnė negu 2006 metų I pusmetį.

Daržovių eksportas ir importas 2006 ir 2007 metų I pusmetį, tūkst. t
Exports and imports of vegetables in the 1st half-year 2006 and 2007, thou. t

Produkcija / Products	Eksportas / Exports		Importas / Imports	
	2006	2007	2006	2007
Daržovės / Vegetables	48,7	70,3	54,2	70,6
iš jų / of which:				
pomidorai / tomatoes	6,1	13,8	11,6	18,7
agurkai / cucumbers	3,4	3,6	3,7	3,9
svogūnai / onions	3,7	3,0	8,0	8,7
morkos, burokėliai / carrot, beetroot	4,7	6,5	7,9	7,4
kopūstai / cabbage	13,0	19,1	12,8	21,4

Šaltinis: ŽŪM užsienio prekybos duomenų bazė (Statistikos departamento duomenys).

Nors pomidorų eksportas 2007 metų I pusmetį, palyginti su 2006-ųjų tuo pačiu laikotarpiu, padidėjo 2,3 karto, o importas – 1,6 karto, užsienio prekybos balansas išliko neigiamas (4,9 tūkst. t). 39 proc. pomidorų importuota iš vienos daugiausia pomidorų ES auginančių šalių – Ispanijos, 32 proc. – iš Lenkijos. 78 proc. pomidorų išvežta į Rusiją. Labai padidėjo eksportas į Estiją (išvežta 1,1 tūkst. t).

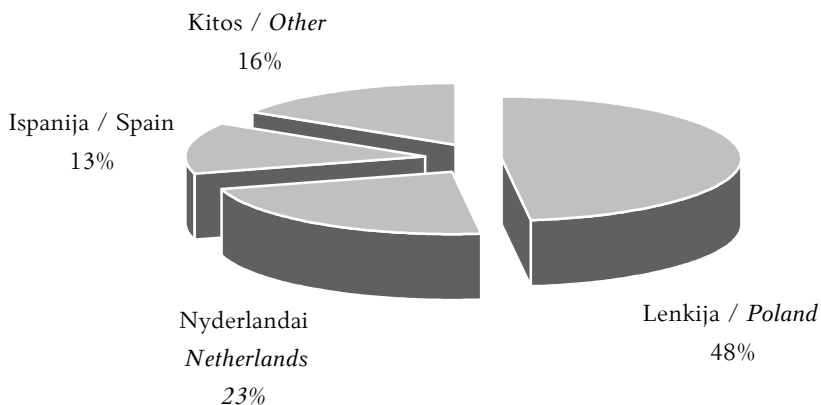
2007 metų I pusmetį agurkų įsivežta 0,3 tūkst. t daugiau negu išvežta. Daugiausia jų importuota iš Lenkijos (36 proc.), Ispanijos (30 proc.) ir Nyderlandų (29 proc.). Iš Ispanijos įvežta 1,7 karto daugiau nei 2006-ųjų tuo pačiu laikotarpiu. Daugiausia agurkų eksportuota į Latviją (40 proc.), Rusiją (37 proc.) ir Estiją (21 proc.), į pastarąją eksportas per metus išaugo 3,9 karto.

Kopūstų per 2007 metų I pusmetį įsivežta 1,7 karto, svogūnų – 9 proc. daugiau, o morkų ir burokėlių – 6 proc. mažiau negu per 2006-ųjų tą patį laikotarpį. 84 proc. morkų ir burokėlių eksportuota į Rusiją. 59 proc. svogūnų importuota iš Nyderlandų. 41 proc. morkų ir burokėlių įsivežta iš Lenkijos, 33 proc. iš Nyderlandų. 81 proc. kopūstų importuota iš Lenkijos, jų įsivežta 1,6 karto daugiau nei per 2006-ųjų tą patį laikotarpį.

Daugiausia daržovių importuota iš Lenkijos (5 pav.) – 33,9 tūkst. t (51 proc. sudarė kopūstai). Iš Ispanijos importuota 9,3 tūkst. t (79 proc. – pomidorai, 13 proc. – agurkai). Iš Nyderlandų, kurie yra trečioje vietoje tarp pasaulio daržovių eksportuotojų po Ispanijos ir Meksikos, importuota 15,9 tūkst. t (32 proc. sudarė svogūnai, 29 proc. – pomidorai, 15 proc. – morkos ir burokėliai).

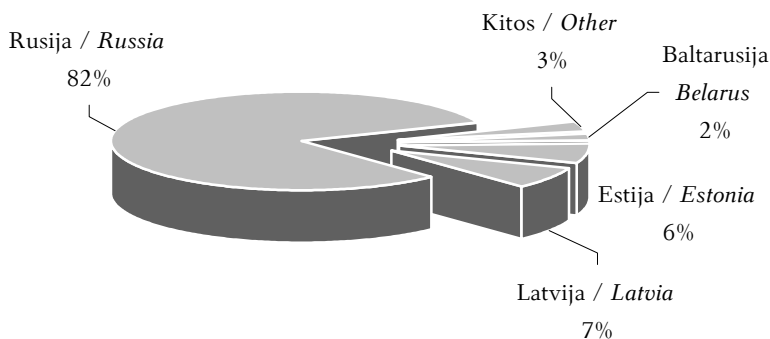
Daugiausia daržovių eksportuota į Rusiją – 57 tūkst. t (32 proc. – kopūstai, 19 proc. – pomidorai). 2007 metų I pusmetį į Rusiją išvežta 1,5 karto daugiau daržovių negu per

2006-ųjų tą patį laikotarpį. Į Latviją išvežta 5,1 tūkst. t (29 proc. – agurkai, 19 proc. – pomidorai, 10 proc. – svogūnai), Estiją – 4,5 tūkst. t (25 proc. – pomidorai, po 17 proc. – kopūstai ir agurkai) (6 pav.).

5 pav. Daržovių importas 2007 metų I pusmetį
Figure 5. Imports of vegetables in the 1st half-year 2007

Šaltinis: ŽŪM užsienio prekybos duomenų bazė (Statistikos departamento duomenys).

6 pav. Daržovių eksportas 2007 metų I pusmetį
Figure 6. Exports of vegetables in the 1st half-year 2007

Šaltinis: ŽŪM užsienio prekybos duomenų bazė (Statistikos departamento duomenys).

Daržovių produktai. 2007 metų I pusmetį, palyginti su 2005-ųjų tuo pačiu laikotarpiu, išaugus paklausai vidaus rinkoje, labai padidėjo raugintų kopūstų gamyba – net 12 kartų, o nekoncentruotų pomidorų tyrėlių ir pastų – 2,8 karto. Pomidorų sulčių pagaminta 53 proc. daugiau. Tačiau daržovių ir jų mišinių užšaldyta 25 proc. mažiau (4 lentelė).

4 lentelė / Table 4

Daržovių produktų gamyba 2005–2007 metų I pusmetį
Production of vegetable products in the 1st half-year 2005–2007

Produktai / Products	2005	2006	2007	2007, palyginti su compared to 2005, %
Pomidorų sultys, tūkst. l <i>Tomato juice, thou. l</i>	1681,1	2624,2	2574,9	153
Pomidorų kečupas ir kiti pomidorų padažai, tūkst. t <i>Tomato ketchup and other tomato sauces, thou. t</i>	6,5	8,2	6,7	103
Nekoncentruotos pomidorų tyrės ir pastos, t <i>Tomato sauces and pastes non concentrated, t</i>	8,7	25,0	24,3	2,8*
Rauginti kopūstai, t / <i>Cabbages preserved, t</i>	49,2	245,6	609,8	12*
Paruoštos ar konservuotos išlukštentos pupelės, t <i>Shelled bean prepared or preserved, t</i>	28,8	17,8	28,9	100
Užšaldytos daržovės ir jų mišiniai, t <i>Frozen vegetables and mixtures, t</i>	423,4	229,5	317,1	75

* Kartai / Times.

Šaltinis: Išankstiniai Statistikos departamento prie LRV duomenys.

2007 metų I pusmetį vidaus rinkoje buvo parduota 94 proc. pomidorų sulčių, pomidorų kečupo ir kitų pomidorų padažų – 83 proc., o nekoncentruotų pomidorų tyrėlių ir pastų gamyba orientuota tik į vidaus rinką. Užšaldytų daržovių ir jų mišinių vidaus rinkoje parduota 45 proc., raugintų kopūstų – 96 proc., paruoštų ar konservuotų išlukštentų pupelių – 81 proc.

Daržovių produktų užsienio prekyba. Daržovių produktų užsienio prekybos balansas 2007 metų I pusmetį buvo neigiamas. Pomidorų sulčių įvežta 9,4 karto daugiau negu išvežta. Importuota 2,8 tūkst. t: 48 proc. – iš Latvijos, 29 proc. – iš Lenkijos.

Pomidorų kečupo ir kitų pomidorų padažų įvežta 1,6 karto daugiau nei išvežta. Daugiausia šios produkcijos importuota iš Latvijos – 27 proc., Nyderlandų – 26 proc.